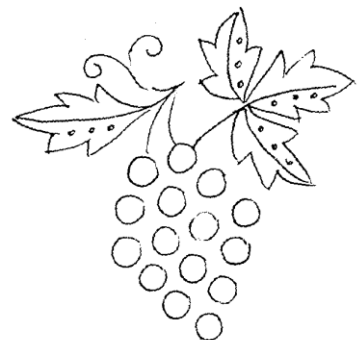

*Ünnepi- és hétköznapi
viseletek Ócsán*

Bereczky Réka

6. b

Meglátogattuk Barkóczi Sándorné Juliska nénit, aki a város legidősebb lakója. Ő még jól emlékszik a régi szokásokra és viseletekre, emlékeit szívesen megosztotta velünk. Juliska néni a kicsikről mesélt először, majd folytatta a felnőttekkel.

Az újszülöttre réklit, ingecskét adtak, pelenkának puha maradék ruhadarabot használtak. A pólya szögletes vánkos, pólyakötővel szorosan átkötve. Az újszülöttet bölcsőbe (teknőbe) fektették. Az iskolás kor előtti gyerekeket hosszú ingbe, kezes lábasba öltöztették. Zoknit nem ismerték, csak hosszú széles vászon rongyot tekertek a lábukra – kapcát.

Iskolás korban a lányok pendelyt kaptak, erre alsó és felső szoknya került, hajukat egy copfba fonták, szalaggal díszítették. A fiúk gatyás inget, kalapot, kötött kabátot, csizmát vettek föl, úgy öltöztek, mint a felnőttek.

A nők hétköznapi viselete a kékfestő szoknya, blúz előtte szőlőmintás, hímzett kötény. A munkában: vászonszoknya, bocskor, ami az elhasznált csizma szárából készült házilag, vagy a csizma aljából készített papucs.

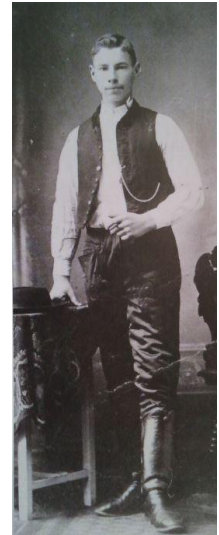
Ünnepi ruha brokátból készült, fiatalnak rózsaszín, fehér, böjti időben sötétkék, fekete, esetleg bordó, barna. Zsebkendőt kihímezték a lányok. Ünnepekkor vitték, kezükben tartották. Ez az öltözködés díszje volt.

A lányok hajviselete volt a konty és a koszorú. A fejkendő színe az asszonyokon megegyezett a ruha színével, a lányok csak nagy hidegben kötötték hétköznapi kendőt. Kabát helyett vastag, rojtos berliner kendőt vettek fel, a ruha színéhez illesztették. Bálban lavabl anyagból készült ruhában táncoltak, színe halványzöld vagy lila. Előtte szürke, hímzett kötény, a fekete kötényt ünnepen kötötték ruhájuk elé. Pántos cipőt viseltek – spanglis cipő - télen fekete csizmát hordtak.

A férfiak öltözete leginkább fehér ing rajta gombos rövid mellény, fekete csizma és nadrág, télen a vastagabb nadrág, és fejedőként kucsma, jó időben kalap. A munkát szürke vászonnadrágban (korábban bőgatyában) előtte festett (kék) köténnyel végezték.

Regruták: katonának csak egészséges férfiakat soroztak be, viseletük jellegzetessége a szalagos kalap.

A lányok pántlikákat kötöttek a fiúk kalapjaira, ami ettől akár 3-4 kg súlyú is lehetett.

A helyi viselet egyszerű, mégis szép volt, szigorú szabályok szerint készült, piros és sárga színt nem viseltek. Templomi szertartásokat ünnepi ruhában tisztelték meg.

A szüreti bál volt az egyetlen alkalom, mikor nem népviseletben vonultak végig a falun, hanem nemzeti színű szalaggal díszített fehér szoknyában, piros mellényben pártával a fejükön, piros vagy fehér kötényt kötöttek maguk elé.

A legények fehér gatyában lovagoltak.

A lakodalom volt az egyik legnagyobb családi ünnepség. A menyasszony régen fekete ruhában esküdött. Később sötétkék, barna, szürke ruhában, előtte fekete kötény. A 20. században már fehér a ruha, a mirtuszkoszorú és a fátyol, a kötény és a cipő fekete maradt. A vőlegény viselete fekete ruha, fehér ing, csizma, a bal zseb fölé a menyasszony mirtuszcsokrot tűzött, kalapjára mirtuszágat tettek. Az újasszony fejére éjfélkor menyecskekendőt kötöttek, esténként vehette le.

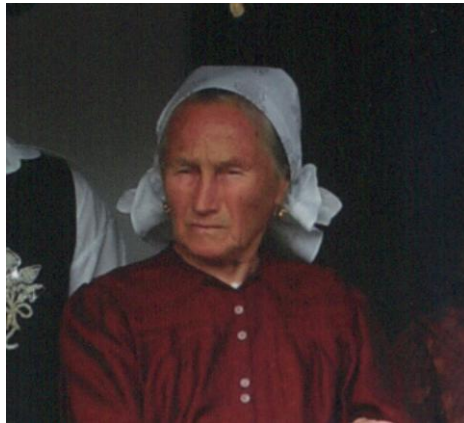

Ezek a ruhák nagyon sok pénzbe kerültek. A lakosság a háború után elszegényedett, a szokások egyszerűsödtek. A bő szoknyákból egybevarrt ruhák lettek, a férfiak csizma helyett cipőt viseltek, a szép népviselet megszűnt, a hagyományőrök őrizték.

Köszönet Juliska néninek, akit sokáig hallgattunk volna még.

„Őrizd a kincset mi rád hagyatott!”

Aki visszaemlékezett:

Barkóczy Sándorné, Juliska néni, Ócsa

Felhasznált irodalom:

Magyar Ilona – Magyar Mária: AZ ÓCSAI NÉPVISELET KÉPESKÖNYVE

Fényképek tulajdonosai: Magyar Mária és Magyar Ilona

A fedőlap díszítése az ócsai kötény és alsószoknya hímzésmintája.